HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN

Onderwerp: Consultatienota definitief Projectbesluit Irenesluis - Culemborgse Veer
Datum vergadering: 26-11-2026
Registratienummer: 2097551 versie 4

Consultatienota

Onderwerp
Consultatie definitief Projectbesluit voor de dijkversterking Irenesluis – Culemborgse Veer (ICU). Geeft de Nota van Antwoord (bijlage 1) aanleiding om specifieke zaken mee te geven aan het college bij de vaststelling van het definitieve Projectbesluit voor de dijkversterking Irenesluis – Culemborgse Veer?

Inleiding
Het project Nieuwegein – Eiland van Schalkwijk (NES) is een fusie van een drietal projecten van het programma Sterke Lekdijk, te weten: Irenesluis – Culemborgse Veer (ICU), Culemborgse Veer – Beatrixsluis (CUB) en Nieuwegein (NIE). De drie dijktrajecten zijn nu nog als afzonderlijke projecten opgenomen in de programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). In 2026 worden, in samenspraak met het HWBP, de dijktrajecten CUB en ICU geïntegreerd tot het project Eiland van Schalkwijk. Nieuwegein blijft een afzonderlijk project in de programmering van het HWBP. De drie projecten worden door één projectteam NES aangestuurd.

Het ontwerp Projectbesluit en het Milieueffectrapport van ICU zijn door het college op 19 mei 2026 vastgesteld en daarna ter inzage gelegd. De zienswijzen en ambtshalve wijzigingen zijn verwerkt in het Projectbesluit. Vaststelling van het Projectbesluit ligt onder de Omgevingswet bij het college. Conform afspraak met het algemeen bestuur wordt, voor een zorgvuldige besluitvorming, het definitief Projectbesluit inclusief Nota van Antwoord ter consultatie voorgelegd aan de commissie Waterveiligheid en Waterkwantiteit van het algemeen bestuur. Deze consultatie wordt door het college betrokken bij de besluitvorming. Na vaststelling door het college moet het Projectbesluit vervolgens worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.

Tegelijkertijd heeft het algemeen bestuur onder de Omgevingswet de verantwoordelijkheid voor het goedkeuringsbesluit voor de onteigeningsprocedure. Onder het kopje Onteigeningsprocedure is hierover een verdere toelichting gegeven.

Eerdere besluitvorming van het algemeen bestuur en/of college
- De verkenningsfase voor project ICU is op 4 oktober 2023 afgerond met het vaststellen van het Voorkeursalternatief (DM 1950186) door het algemeen bestuur (DM 1964794).
- De planuitwerkingsfase voor ICU is aansluitend gestart. De scope en aanpak van deelproject ICU zijn vastgesteld in het Plan met Projectaanpak (PMP) van de projecten NIE en ICU (DM 2005760), dat tevens als basis diende voor de financiële afspraken met het HWBP over subsidiëring van de planuitwerkingsfase. Op 17 september 2024 heeft het college dit PMP voor de planuitwerkingsfase van NIE en ICU vastgesteld (DM 2006134).
- Op 19 mei 2026 is het ontwerp Projectbesluit (DM 2091238) en MER Irenesluis – Culemborgse Veer (DM 2091239) door het college vastgesteld en vrijgegeven voor terinzagelegging.
- Op 2 juni 2026 heeft het college de kredietaanvraag voor de voorbereiding realisatiefase van Nieuwegein en Eiland van Schalkwijk (DM 2074147) goedgekeurd.

Uitkomsten terinzagelegging ontwerp Projectbesluit ICU
Het ontwerp Projectbesluit, MER en bijbehorende stukken hebben in de periode van 28 mei 2026 tot en met 8 juli 2026 ter inzage gelegen.

Op de ontwerpbesluiten zijn twee zienswijzen ingebracht. De indieners zijn:

- LTO Noord (zienswijze 1)
- Eén particulier (zienswijze 2)

De zienswijzen zijn in een Nota van Antwoord samengevat en beantwoord in overleg tussen HDSR en provincie Utrecht. Van elke zienswijze is beoordeeld of de zienswijze leidt tot aanpassing van een of meer ontwerpbesluiten.

Op basis van de twee zienswijzen zijn aanpassingen doorgevoerd in het definitieve Projectbesluit en de onderliggende plankaart. Deze aanpassingen betreffen:

- een aanpassing van de maatregelen voor groot onderhoud o.b.v. zienswijze 1;
- een verschuiving van de beheerafrit en een vermindering van het ruimtebeslag op het perceel van de indiener van zienswijze 2.

De overige ingebrachte punten betreffen grotendeels een verzoek om toelichting, welke in de reacties op de betreffende punten is gegeven. Deze punten hebben daarom niet geleid tot aanpassingen in het Projectbesluit.

Daarnaast zijn enkele ambtshalve wijzigingen opgenomen in de Plankaart, het Inpassingsplan, de Regeling en Motivering bij het Projectbesluit. Deze betreffen de gereduceerde groot onderhoudsopgave, de toegepaste constructies voor de vier waterveiligheidslocaties, en overige aanpassingen t.b.v. actualisatie.

De MER is afgerond. De provincie Utrecht heeft als bevoegd gezag besloten deze niet voor te leggen aan de Commissie Mer voor advies. De belangrijkste reden hiervoor is dat er sprake is van een gering aantal milieueffecten.

Financiën
Op basis van het vergunningenontwerp is een raming opgesteld voor de realisatiefase ICU (VO-raming). Op 16 december a.s. ligt de financiële bandbreedte ter vaststelling voor bij het algemeen bestuur. De VO-raming wordt op basis van een nader uitgewerkt detailontwerp aangescherpt (DO-raming). Op grond van deze DO-raming wordt in de loop van 2027 krediet aangevraagd en de subsidieaanvraag voor de realisatiefase ingediend bij het HWBP. De kosten voor een sobere en doelmatige uitvoering van de veiligheidsopgave komen in principe voor 90% voor rekening van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en voor 10% voor rekening van het waterschap. De beheeropgave wordt gefinancierd uit de begroting van het waterschap zelf.

Juridische aspecten
Het Projectbesluit is het hoofdbesluit voor de dijkversterking. Daarnaast is nog een aantal andere (uitvoerings)vergunningen nodig voor de uitvoering van de dijkversterking. Deze worden de komende periode aangevraagd.

De antwoorden op de zienswijzen zijn in nauwe samenwerking met het bevoegd gezag, vanuit de verschillende rollen, tot stand gekomen. De antwoorden zijn in lijn met het beleid van HDSR, waaronder de grondverwervingsstrategie en de beheereisen van het Assetteam Waterkeringen.

Communicatie
Op 3 juni heeft het project een informatiebijeenkomst georganiseerd rondom het ontwerp Projectbesluit. De terinzagelegging van het ontwerp Projectbesluit en de informatiebijeenkomst zijn in mei aangekondigd via een nieuwsbrief, op de website en in lokale media. De indieners van zienswijzen zijn individueel op de hoogte gesteld over de beantwoording van hun zienswijze.

Vervolg
Het college van HDSR stelt het Projectbesluit dijkversterking ICU naar verwachting op 15 december 2026 definitief vast. Omdat het gaat om een Projectbesluit voor een primaire waterkering, moet ook Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht het Projectbesluit goedkeuren. Hier staat een termijn van 13 weken voor. Zodra de provincie het Projectbesluit heeft goedgekeurd, wordt dit door de provincie bekendgemaakt. Het goedkeuringsbesluit, de Nota van Antwoord en het Projectbesluit liggen vervolgens 6 weken ter inzage voor beroep. Tegen de definitieve besluiten kan door belanghebbenden beroep worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Onteigeningsprocedure
Het vastgestelde Projectbesluit vormt de basis voor de op te starten wettelijke onteigeningsprocedure. Onder de Omgevingswet is de vaststelling van de onteigeningsbeschikking een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Daarvoor stelt het college één ontwerp-onteigeningsbeschikking vast voor alle dossiers. De ontwerp-onteigeningsbeschikking gaat 6 weken ter inzage en ook hierop kunnen zienswijzen worden ingediend door de betreffende eigenaren. De onteigeningsbeschikking en de beantwoording van de zienswijzen wordt door het college, na consultatie door de commissie Waterveiligheid en Waterkwantiteit, voor vaststelling voorgelegd aan het algemeen bestuur. Vervolgens wordt de onteigeningsbeschikking ter bekrachtiging voorgelegd aan de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bestuurlijk moment	Geplande datum
Consultatie in commissie Waterveiligheid en Waterkwantiteit	26 november 2026
Vaststelling definitief Projectbesluit incl. advies commissie (college)	15 december 2026
Vaststelling bandbreedte realisatie door algemeen bestuur	16 december 2026
Goedkeuringsbesluit Projectbesluit door GS van de provincie Utrecht	Maart 2027
Terinzagelegging definitief Projectbesluit	Maart – mei 2027
Vaststelling ontwerp onteigeningsbeschikking ICU (college) en terinzagelegging	Januari 2027
Goedkeuringsbesluit administratieve onteigeningsprocedure ICU door algemeen bestuur	Juni 2027

Bijlagen
1. Nota van Antwoord Irenesluis – Culemborgse Veer (DM 2099985)
2. Definitief Projectbesluit dijkversterking Irenesluis – Culemborgse Veer, bestaande uit de volgende onderdelen:
    a. Besluit en regeling (DM 2091232)
    b. Motivering incl. Grondverwervingsplan en Inpassingsplan (DM 2100028)
    c. Plankaart en dwarsprofielen (DM 2091254)